

Byla C-677/19

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2019 m. rugsėjo 11 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Tribunalul Vâlcea (Rumunija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2019 m. balandžio 25 d.

Pareiškėja:

S.C. Valoris S.R.L.

Atsakovės:

*Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Craiova –
Administrația Județeană a Finanțelor Publice Vâlcea
Administrația Fondului pentru Mediu*

<...>

*TRIBUNALUL VÂLCEA – SECȚIA A II-A CIVILĂ (Vilčos aukštesnysis teismas –
Antroji civilinių bylų kolegija, Rumunija)*

NUTARTIS

2019 m. balandžio 25 d. viešas teismo posėdis

<...>

Teismo registre užregistruota administracinė byla dėl mokesčių, susijusi su aplinkos mokesčio grąžinimu, tarp pareiškėjos *S.C. Valoris S.R.L.* ir atsakovės *Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Craiova – Administrația Județeană a Finanțelor Publice Vâlcea* (Krajevų viešųjų finansų regioninis generalinis direktoratas – Vilčos viešųjų finansų regioninė administracija, Rumunija), taip pat atsakovės kaip laiduotojos *Administrația Fondului pentru Mediu* (Aplinkos fondo administracija).

<...>

TEISMAS,

atsižvelgdamas į prašymą pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui prašymą priimti prejudicinį sprendimą, mano, kad:

I. Ginčo dalykas. Reikšmingos faktinės aplinkybės

1. Pareiškėja bendrovė *S.C. Valoris S.R.L.*, kurios buveinė yra Rimniku Vilčoje, <...> 2019 m. sausio 30 d. pareiškė *Tribunalul Vâlcea* (Vilčos aukštesnysis teismas, Rumunija) ieškinį; jame prašė, kad atsakovėms *Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Craiova – Administrația Județeană a Finanțelor Publice Vâlcea* (Krajobos viešųjų finansų regioninis generalinis direktoratas – Vilčos viešųjų finansų regioninė administracija, Rumunija) ir *Administrația Fondului pentru Mediu* (Aplinkos fondo administracija) būtų nurodyta gražinti 2 451 Rumunijos lėjų (RON) sumą, sumokėtą kaip aplinkos mokestis, taip pat palūkanas, apskaičiuotas nuo mokėjimo dienos iki sumos gražinimo, įskaitant bylos nagrinėjimo išlaidas.

2. 2014 m. rugpjūčio 25 d. pareiškėja sumokėjo 2 451 RON sumą, kad Rumunijoje įregistruotų lengvąjį automobilį <...>, kurį pareiškėja įsigijo Nyderlanduose, kur jis pirmą kartą buvo registruotas 2007 m. sausio 12 d.

3. Prievolė sumokėti aplinkos mokestį atsirado registracijos dieną pagal *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 9/2013 privind timbrul de mediu pentru autovehicule* (Dekretas įstatymas Nr. 9/2013 dėl automobiliams taikomo aplinkos mokesčio, toliau – OUG Nr. 9/2013) 4 straipsnio a punkto nuostatas.

4. 2017 m. rugpjūčio 7 d. įsigaliojo *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 52/2017 privind restituirea sumelor reprezentând taxa specială pentru autoturisme și autovehicule, taxa pe poluare pentru autovehicule, taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule și timbrul de mediu pentru autovehicule* (Dekretas įstatymas Nr. 52/2017 dėl sumų, susijusių su specialiuoju lengvųjų automobilių ir motorinių transporto priemonių mokesčiu, motorinių transporto priemonių taršos mokesčiu, motorinėms transporto priemonėms taikomu mokesčiu už išmetamus teršalus ir motorinėms transporto priemonėms taikomu aplinkos mokesčiu, gražinimo, toliau – OUG Nr. 52/2017); juo reglamentuojama mokesčių mokėtojų, kurie sumokėjo mokesčius, nurodytus minėto teisės akto antraštėje (įskaitant aplinkos mokestį), teisė kreiptis dėl jų gražinimo, įskaitant palūkanas (**orig. p. 2**) už laikotarpį nuo apmokestinimo iki mokesčių gražinimo dienos, pateikiant prašymą kompetentingai mokesčių institucijai.

5. Pagal OUG Nr. 52/2017 1 straipsnio 2 dalį prašymai dėl mokesčių gražinimo turėjo būti pateikti ne vėliau kaip iki 2018 m. rugpjūčio 31 d., o nesilaikant šio termino teisė į gražinamąsias išmokas prarandama.

6. Pareiškėja šio termino nesilaikė, nes prašymą grąžinti 2 451 RON dydžio mokesčio sumą *Administrația Județeană a Finanțelor Publice Vâlcea* (Vilčos viešųjų finansų regioninė administracija, Rumunija) pateikė tik 2018 m. gruodžio 6 d.

7. 2019 m. sausio 7 d. raštu atsakovė mokesčių institucija informavo pareiškėją, kad prašymas grąžinti mokestį netenkinamas, nes yra pateiktas pavėluotai.

II. Nagrinėjamu atveju taikytinos nacionalinės teisės nuostatos

8. Nagrinėjamu atveju taikytinas materialinės teisės nuostatas sudaro šios normos:

OUG Nr. 9/2013 (galiojusio iki 2017 m. sausio 31 d.) 4 straipsnis:

„Mokestis mokamas vieną kartą tokia tvarka: a) kai pagal įstatymą daromas įrašas į kompetentingų valdžios institucijų registrus apie pirmojo transporto priemonės savininko Rumunijoje nuosavybės teisių įgijimą ir suteikiamas registravimo pažymėjimas ir registracijos numeriai; (...)“.

OUG Nr. 52/2017 1 straipsnis:

„(1) Mokesčių mokėtojai, kurie sumokėjo specialųjį lengvųjų automobilių ir motorinių transporto priemonių mokestį, nurodytą Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal (Istatymas Nr. 571/2003, kuriuo nustatomas mokesčių kodeksas), su vėlesniais pakeitimais ir papildymais, 214¹–214³ straipsniuose, motorinių transporto priemonių taršos mokestį, nustatytą Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2008 pentru instituirea taxei pe poluare pentru autovehicule (Dekretas įstatymas Nr. 50/2008 dėl motorinių transporto priemonių taršos mokesčio įvedimo), patvirtintame Įstatymu Nr. 140/2011, motorinėms transporto priemonėms taikomą mokestį už išmetamus teršalus, nustatytą Legea nr. 9/2012 privind taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule (Istatymas Nr. 9/2012 dėl motorinėms transporto priemonėms taikomo mokesčio už išmetamus teršalus), su vėlesniais pakeitimais, taip pat motorinėms transporto priemonėms taikomą aplinkos mokestį, nustatytą [OUG Nr. 9/2013], kuris iš dalies pakeistas ir papildytas Įstatymu Nr. 37/2014, su vėlesniais pakeitimais ir papildymais, ir kurie nepasinaudojo teise susigrąžinti mokesčius iki šio dekreto įstatymo įsigaliojimo, gali kreiptis dėl jų grąžinimo, įskaitant palūkanas už laikotarpį nuo apmokestinimo iki mokesčių grąžinimo dienos, pateikdami prašymą kompetentingai centrinei mokesčių institucijai. Palūkanų norma yra nustatyta Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală (Istatymas Nr. 207/2015, kuriuo nustatomas Mokesčių procedūros kodeksas), su vėlesniais pakeitimais ir papildymais, 174 straipsnio 5 dalyje.

(2) Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta mokesčių mokėtojų teisė prašyti grąžinti sumokėtus mokesčius atsiranda nuo šio dekreto įstatymo įsigaliojimo dienos,

neatsižvelgiant į tai, kada mokestis buvo sumokėtas, ir, nukrypstant nuo Įstatymo Nr. 207/2015 219 straipsnio ir vėlesnių pakeitimų bei papildymų, prašymai grąžinti sumokėtus mokesčius turi būti pateikti iki 2018 m. rugpjūčio 31 d. (naikinamasis terminas).“

Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală (Įstatymas Nr. 207/2015, kuriuo nustatomas Mokesčių procedūros kodeksas) 168 straipsnis:

„(1) Mokesčių mokėtojo prašymu grąžinama bet kokia nepagrįstai sumokėta ar gauta suma.“

Įstatymo Nr. 207/2015 219 straipsnis:

„Mokesčių mokėtojo teisė kreiptis dėl mokesčio grąžinimo nustoja galioti praėjus penkeriems metams nuo kitų metų, einančių po metų, kuriais atsirado teisė į grąžinamąją išmoką, sausio 1 d.“ (orig. p. 3)

III. Nagrinėjamu atveju taikytinos ES teisės nuostatos

9. Teismas mano, kad šioje byloje taikytinas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 110 straipsnis, pagal kurį:

„Jokia valstybė narė tiesiogiai ar netiesiogiai neapmokestina kitų valstybių narių gaminių jokiais savo vidaus mokesčiais, didesniais už tuos, kuriais ji tiesiogiai ar netiesiogiai apmokestina panašius vietos gaminius.“

10. Be to, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencijoje nustatyta keletas principų ir teiginių, kurie gali būti reikšmingi nagrinėjant šią bylą:

Aptariant Europos Sąjungos sutarties 4 straipsnio 3 dalyje įtvirtintą *lojalaus bendradarbiavimo principą*, Europos Sąjungos Teisingumo Teismas nustatė, kad *„valstybė narė negali priimti nuostatų, pagal kurias mokesčio, kuris Teisingumo Teismo sprendimu buvo pripažintas prieštaraujančiu [Sąjungos] teisei ar kurio nesuderinamumas su [Sąjungos] teise kyla iš tokio sprendimo, grąžinimas priklausytų nuo sąlygų, kurios konkrečiai susijusios su šiuo mokesčiu ir kurios būtų mažiau palankios nei sąlygos, kurios pirmosioms nesant būtų taikomos tokiam grąžinimui“* (2002 m. rugsėjo 10 d. Sprendimas *Prisco ir CASER*, C-216/99 ir C-222/99; 2003 m. spalio 2 d. Sprendimas *Weber's Wine World ir kt.*, C-147/01; 2016 m. birželio 30 d. Sprendimas *Ciup*, C-288/14).

Iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos taip pat matyti, kad *„[L]ygiavertiškumo principą reikia aiškinti taip, kad pagal jį valstybei narei draudžiama numatyti mažiau palankias procesines taisykles, taikomas ieškiniams dėl Sąjungos teisės pažeidimo, negu analogiškiems ieškiniams dėl vidaus teisės pažeidimo <...>, kiek tai susiję su jų dalyku, pagrindu ir pagrindinėmis aplinkybėmis“* (2012 m. liepos 19 d. Sprendimas *Littlewoods Retail ir kt.*, C-591/10; 2016 m. birželio 30 d. Sprendimas *Ciup*, C-288/14).

Teisingumo Teismas taip pat nusprendė, kad pagal nacionalinę teisę taikomos priemonės dėl tam tikrų mokesčių, surinktų pažeidžiant ES teisę, grąžinimo turi atitikti veiksmingumo principą, o tai reiškia, kad jos „neturi būti tokios, kad dėl jų būtų beveik neįmanoma arba pernelyg sudėtinga gauti žalos atlyginimą“ (1997 m. liepos 10 d. Sprendimas *Palmisani*, C-261/95; 2006 m. gruodžio 12 d. Sprendimas *Test Claimants in the FII Group Litigation*, C-446/04).

IV Motyvai, dėl kurių byla nagrinėjantis teismas pateikė prašymą priimti prejudicinį sprendimą

11. 2016 m. birželio 9 d. Sprendime, priimtame byloje *Budişan* (C-586/14), Europos Sąjungos Teisingumo Teismas nusprendė, kad, nors pagal SESV 110 straipsnį valstybei narei nedraudžiama įvesti motorinių transporto priemonių mokesčio, kuriuo apmokestinamos tiek įvežtos naudotos transporto priemonės, kai jos pirmą kartą registruojamos toje valstybėje narėje, tiek jau įregistruotos transporto priemonės, kai pirmą kartą toje valstybėje narėje perrašoma nuosavybės teisė į jas, vis dėlto pagal jį valstybei narei draudžiama atleisti nuo šio mokesčio jau įregistruotas transporto priemonės, už kurias sumokėtas ir negrąžintas anksčiau galiojęs mokestis, pripažintas nesuderinamu su Sąjungos teise.

12. Šis sprendimas buvo priimtas po kitų Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimų, kuriuose nuspresta, kad motorinių transporto priemonių aplinkos taršos mokesčiai, anksčiau nustatyti Rumunijos teisės aktuose, prieštarauja Sąjungos teisei, nes savo pobūdžiu yra panašūs į aplinkos mokestį (2011 m. balandžio 7 d. Sprendimas *Tatu*, C-402/09; 2011 m. liepos 7 d. Sprendimas *Nisipeanu*, C-263/10; 2014 m. vasario 3 d. Nutartis *Câmpean ir Cioburiu*, C-97/13 ir C-214/13; 2015 m. balandžio 14 d. Sprendimas *Manea*, C-76/14).

13. Todėl Rumunijos vyriausybė priėmė OUG Nr. 52/2017, kuriame nustatyta, kad visiškai grąžinami visi mokesčiai, kurie savo pobūdžiu yra panašūs į pirmiau minėtus mokesčius, įskaitant palūkanas. **(orig. p. 4)**

14. Tačiau, kaip nurodyta, OUG Nr. 52/2017 1 straipsnio 2 dalyje yra nustatytas senaties terminas, iki kurio mokesčių mokėtojai turėjo kompetentingose mokesčių institucijose įregistruoti prašymus dėl mokesčių grąžinimo, t. y. iki 2018 m. rugpjūčio 31 d. Todėl asmenys, sumokėję šiuos mokesčius, turėjo maždaug vienus metus (nuo 2017 m. rugpjūčio 7 d., kai įsigaliojo OUG Nr. 52/2017, iki 2018 m. rugpjūčio 31 d.) tam, kad galėtų pasinaudoti teise susigrąžinti mokesčius.

15. Pareiškėja, praleidusi minėtą senaties terminą, prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančiam teismui teigia, kad tokiu terminu pažeidžiama ES teisė, nes juo ribojama mokesčių mokėtojų teisė susigrąžinti neteisėtai surinktus mokesčius per bendrąjį senaties terminą, nustatytą *Codul de procedură fiscală* (Mokesčių procedūros kodeksas) 219 straipsnyje. Ji taip pat tvirtina, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencijoje terminai, per kuriuos galima pasinaudoti

teise į tokių sumų susigrąžinimą, laikomi pagrįstais, kai jų trukmė yra nuo 3 iki 5 metų.

16. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas mano, kad naudinga ir būtina išsiaiškinti Teisingumo Teismo poziciją dėl to, ar nustatant senaties terminą pasinaudoti teise susigrąžinti mokesčių, surinktą pažeidžiant ES teisę, pvz., kaip numatyta OUG Nr. 52/2017 1 straipsnio 2 dalyje, buvo laikytasi lojalios bendradarbiavimo, lygiavertiškumo ir veiksmingumo principų, išplaukiančių iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos.

17. Atsižvelgiant į tai, reikėtų pažymėti, kad OUG Nr. 52/2017 1 straipsnio 2 dalyje nustatytas senaties terminas yra specialusis terminas, nustatytas *ad hoc* pagrindu prašymams dėl aplinkos taršos mokesčių grąžinimo, nes nėra nustatyta analogiškų terminų prašymams dėl kitų sumų, surinktų į valstybės biudžetą pažeidžiant nacionalinės teisės normas, grąžinimo.

18. Mokesčių ar kitų įmokų, patvirtintų nacionalinių teismų sprendimais, nustatytų ir surinktų pažeidžiant nacionalinės teisės nuostatas, atveju mokesčių mokėtojų teisė susigrąžinti mokesčius gali būti įgyvendinama per senaties terminą, apibrėžtą *Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală* (Įstatymas Nr. 207/2015, kuriuo nustatomas Mokesčių procedūros kodeksas) 219 straipsnyje, t. y. per penkerių metų laikotarpį, prasidedantį nuo metų, einančių po metų, kuriais atsirado teisė į grąžinamąją išmoką, sausio 1 d.

19. Todėl kyla klausimas, ar buvo laikytasi lojalios bendradarbiavimo ir lygiavertiškumo principų, nes Rumunijos teisės aktų leidėjas nustatė senaties terminą, kuris taikomas tik aplinkos taršos mokesčio susigrąžinimui, tačiau norint susigrąžinti kitas sumas, surinktas pažeidžiant nacionalinę teisę, nėra nustatyti jokie senaties terminai ir senaties terminas pasinaudoti teise susigrąžinti mokesčius yra gerokai ilgesnis (penkeri metai).

20. Be to, remiantis ankstesne Teisingumo Teismo jurisprudencija, buvo pripažinta, kad pagal Sąjungos teisę leidžiama nustatyti pagrįstus terminus, taikomus neteisėtai surinktų sumų grąžinimui; nesilaikant šių terminų, teisė susigrąžinti mokesčius prarandama, siekiant užtikrinti teisinį saugumą ir kartu tiek mokesčių mokėtojų, tiek atitinkamos administracijos apsaugą (1976 m. gruodžio 16 d. Sprendimas *Rewe-Zentralfinanz ir Rewe-Zentral*, C-33/76; 1997 m. liepos 17 d. Sprendimas *Haahr Petroleum*, C-90/94; 1998 m. lapkričio 17 d. Sprendimas *Aprile*, C-228/96). Tokie pagrįsti terminai negali būti laikomi prieštaraujančiais veiksmingumo principui, net jeigu pasibaigus šiems terminams pareikštas ieškinys iš esmės atmetamas (2000 m. lapkričio 28 d. Sprendimas *Roquette Frères*, C-88/99). Taigi nacionalinis trejų metų senaties terminas taip pat laikomas pagrįstu (1998 m. rugsėjo 15 d. Sprendimas *Edis*, C-231/96).

21. Kadangi OUG Nr. 52/2017 1 straipsnio 2 dalyje nustatytas maždaug vienu metų senaties terminas yra trumpesnis už kitus terminus, kuriuos šis teismas nurodė Teisingumo Teismo jurisprudencijoje, kurioje jie pripažinti suderinamais

su veiksmingumo principu, šis teismas (**orig. p. 5**) mano, kad norint išspręsti šią bylą būtina gauti Teisingumo Teismo atsakymą dėl minėtų principų aiškinimo.

REMDAMASIS ŠIAIS MOTYVAIS,

ĮSTATYMO VARDU

NUTARIA:

remiantis SESV 267 straipsniu pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

Ar lojalus bendradarbiavimo, lygiavertiškumo ir veiksmingumo principai turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiamos nacionalinės teisės nuostatos, kaip antai *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 52/2017* (Dekretas įstatymas Nr. 52/2017) 1 straipsnio 2 dalis, kurioje nustatytas maždaug vienu metų senaties terminas prašymams dėl tam tikrų mokesčių, surinktų pažeidžiant Sąjungos teisę, susigrąžinimo pateikti, jeigu nacionalinės teisės aktuose nėra numatytas analogiškas terminas, per kurį galima pasinaudoti teise susigrąžinti sumas, gautas pažeidžiant nacionalinės teisės normas?

<...> [procedūrinės nuostatos ir parašai]

DARBINIS VERDINIS